

KS. BOLESŁAW KUMOR

Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 36: 1978

SPIS LUDNOŚCI DIECEZJI KRAKOWSKIEJ
PRYMASA MICHAŁA JERZEGO PONIATOWSKIEGO
Z 1787 ROKU

Or. *Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Bez sygn. Oprawa tekturowa. Na k. 1 tytuł:* Opisanie liczby dusz w farach diecezji krakowskiej z rozrządzenia Jaśnie Oświeconego Księcia Michała Jerzego Poniatowskiego z Bożej i Stolicy Apostolskiej łaski arcybiskupa gnieźnieńskiego, legati nati, prymasa Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego, pierwszego księcia, administratora z całą jurysdykcją krakowskiego, opata komendatariusza czerwieńskiego, tymieckiego, orderu Białego Orła i św. Stanisława kawalera, podług procesu dnia 20 miesiąca grudnia roku 1786, przez Imc. księdza Marcina Siemieńskiego pisarza sądów zadwornych biskupich uczynione. *Rps papierowy, 47,5×39 cm; I+2 nlb.+II—VII+684+153a++231a. Uwaga: Niektóre karty posiadają podwójną paginację.*

Bibl. *Spis ludności diecezji krakowskiej z r. 1787. Wyd. Józef Kleczyński. W: Archiwum Komisji Historycznej. Kraków 1894, z. 1, s. 269—478 (Przy wydaniu tekstu dokonano poważnych podsumowań i skrótów).*

Nr 1

Abp Michał Jerzy Poniatowski do duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego w diecezji krakowskiej.

Warszawa, 20 XII 1786

Or. *Nie znany.*

Druk: *Opisanie liczby dusz, k. 1—3 nlb.; tytuł:* Zalecenie spisania dusz po parafiach i przypomnienie przy tej okoliczności niektórych dawnych przepisów.

Michał Jerzy Ciołek Pomatowski¹ —. Całemu duchowieństwu tak świeckiemu, jako i zakonnemu diecezji krakowskiej zdrowia i błogosławieństwo pasterskie. Idąc za przykładem najwyższego Pasterza Chrystusa, o którego oświadczeniu się w Ewangeliu czytamy: Znam owce moje i znają mnie moje², każdy pasterz nie na tym przestać powinien, żeby tylko publicznie i w kościele w dni święte słowem Bożym poru-

¹ *Michał Jerzy Pomatowski h. Ciołek, najmłodszy brat króla Stanisława Augusta, ur 12 X 1736; po studiach w Warszawie i Rzymie został w 1768 r koadiutorem plockim, a od 1773 — ordynariuszem. W 1775 r został koadiutorem biskupa krakowskiego Ignacego Kajetana Sołtyka, a w latach 1783—1790 administratorem apostolskim diecezji krakowskiej. W 1785 r. został arcybiskupem metropolitą gnieźnieńskim i prymasem Polski. Zmarł 12 VIII 1794 w Warszawie. Zob. Z. Szostkiewicz: Katalog biskupów obrz. łac. przedrozbiorowej Polski. Rzym 1954, s. 148—149.*

² *Jan 10, 14.*

szone sobie paśł owieczki, ale tez i w innych sposobnie upatrzonych czasiech, prywatnie i nawiedzając nawet po ich domach nauczać jest obowiązany. Tak dawne prawa kościelne, tak konstytucyje prowincyjalne³ i tak nareszcie niejedne zalecenie J.OO. Książąt Biskupów krakowskich mieć chcą.

Z tego powodu i z tych ustaw poznawania owieczek swoich wypada i to, aby o liczbie dusz, w okręgu ich parafii będących, wiedzieli i onez w osobnej księdze na to sporządzonej corocznie na nowo spisane mieli⁴. Zalecenie przeto dopełnienia tak potrzebnego prawa i porządku, będąc u nas dawnym, pobudzeni jesteśmy to samo wam wszystkim rządcom dusz jak najmocniej teraz ponowić, abyście to wykonali w czasie tak nazwanej kołedy i dla rozdawania potym do Wielkanocnej spowiedzi kartek, i to bez zadnej najmniejszej nagrody, jak oprócz innych dawniejszych rozrządzeń, zalecenie z Urzędu Biskupiego Krakowskiego w roku 1778 dnia 17 sierpnia wydane, a dla wiadomości wszystkich w rubrycelli diecezjalnej na rok 1779 wydrukowane w artykule I o to upomina: i aby nigdzie w zadnej parafii nic od takowych kartek nie pretendowano, nie brano, a nawet dobrowolnie ofiarowanej nagrody nie przyjmowano, zakazują pod surowymi karami. Gdzie też razem taksa akcydensów iurium — jak mówią — stolae dawno już w listach pasterskich, osobiwie in Epistola pastorali Lipsziana, cap. 18 wyrażona⁵, a przez J.O. Książęcia IMCi Załuskiego w polskim języku ogłoszona⁶, jest słowo w słowo wypisana i za prawidłowo do zachowania ustanowiona. Którego to zalecenia trzymać się jak najzywiej przypominamy i względem dawania na to bacności przez JMC. XX. Dziekanów konsystorze Nasze obowiązujemy. To zaś spisanie liczby dusz, aby najdalej na początku maja w roku blisko następującym przez właściwe konsystorze do Kancelaryjej Naszej Zadwornej Krakowskiej odesłane zostało, nakazujemy, a dla jednostajnego w tym zachowaniu sposobu niniejszy wzór tabeli przylączamy.

Postanawiamy oraz z okoliczności uczynionej wyzej wzmianki o wielkanocnej spowiedzi, aby względem tego mieć pilne oko na nieczyniących zadosyć temu kościelnemu prawu, jak tez zeby w tym czasie, w którym najwięcej i najgoręcej lud nauczać, do nabożeństwa zagrzewać i najściślej kościołów, ambony i konfesjonau pilnować należy Wstrzymywać się od tego, co ich od tak ważnych powinności odrywać moze, a zatem i od jezdenia w ostatnich dniach wielkiego tygodnia postu dla święcenia różnego po miasteczkach i wsiach jezdenia, nre wyliczając tu wiele innych, stąd wynikających nieprzyzwoitości. Dogadzając zaś ządaniu tych, którzy by sobie tego koniecznie życzyli, wyznaczyć raczej na to zręczne jakie przy samych farach miejsce pozwalamy Zaniechają także wszystkich nie opisanych w aprobowanych od zwierzchności przynajmniej biskupiej agendach obrządków, juz dawno przez rozrządzenia

³ *Rectores animarum non contenti publice, et in ecclesia salutis suororum inservire, privatim etiam domi statum, vitam, mores cuiusque cognoscere studeant — Domus suororum parochianorum certis temporibus ex antiqua consuetudine visitando, doceant eos rudimenta fidei, ut quam pie et christiane vivant, inquirant. Constitutiones synodi Wężykoviensis anno 1628 celebratae. Tit. De visitatione parochiarum. (Cyt. za autorem).*

⁴ *Habeant descriptam in libro totam suam parochiam, in qua appareat, quot et quas parochia illa villas, domus animas comprehendant. Zob. Rituale provinciae Gnesnensis ex decreto Synodi Petricoviensis anno Domini 1631 editum, fol. 276 (Cyt. za autorem).*

⁵ *Jan Aleksander Lipski h. Grabie, biskup krakowski, kardynał. Po studiach w Kaliszu i Rzymie został w 1724 r. podkanclerzym, w 1731 biskupem łuckim, w 1732 biskupem krakowskim, w 1737 kardynałem. W dniu 20 I 1737 r. wydał wspomniany list pasterski do duchowieństwa, do którego dołączył także ura stolae. Zmarł w Kielcach 20 II 1746. Zob. J. Gierowski: Lipski Jan Aleksander, w: Pol. Słow. Biogr., t. 17, s. 425—431.*

⁶ *Andrzej Stanisław Kosika Załuski ur. 2 XII 1695 r., po studiach w Rzymie został w 1723 r. biskupem płockim, w 1736 — łuckim, w 1739 — chełmińskim i w 1746 — krakowskim. Zmarł w Rzymie 16 XII 1758 r. Zob. Z. Szostkiewicz, dz.c., s. 202—203.*

zwierzchności diecezjalnej zniesionych, jak to: procesyjów reprezentujących przez przybierane osoby Mękę Pańską, albo czytania i eksplikacy jakiegoś Piłatowego Chrystusa na śmierć skazującego dekretu, przez obwieszczenie woli pasterskiej do całego duchowieństwa diecezycznej krakowskiej jeszcze w roku 1761 wydane, zakazanych; oraz odprawowania pasyjnego nabożeństwa w kapach z biczowaniem się, jako odrażający raczej niż pociągający do prawdziwej pobożności sposób, już później to jest w roku 1776 rozrządzeniem Urzędu Biskupiego Krakowskiego skasowany, jako też po zwyczajnej na ś. Szczepan benedykcyjnej rzucania owsem kapłanów i inne tym podobne bardziej do śmiechu i żartów, jak na pobudkę do pobożności służące; równie jak i stawiania po kościołach tak zwanych jasełków w czasie Bożego Narodzenia, bo i ten zwyczaj, jak się z dowodnego ma doświadczenia przestał być sposobem zachęcającym do nabożeństwa i jest tylko raczej jakąś zabawą dla dzieci i ludu prostego. Jako też żeby ceremonia tak zwanej zaślęcia i pogrzebu Najśw. Panny odtąd nie bywała, tudzież żeby w kościołach przez młodzież tak nazwanych reprezentacy dialogowych w niedzielę kwietnią, bądź jakiegokolwiek inne dni roku nie czyniono. Także wystąpienia pod różnymi a częstokroć śmiesznymi figurami i malowaniem grobów w wielki piątek, na które się czasem i koszta nie małe łożą, a daleko mniej, pożyteczne do nabożeństwa przypadają, jak gdyby samo Sanctissimum na jakim do tego sposobnie przybranym miejscu wystawione było, przy którym by na zmiany lud kłęcząc, przy śpiewaniu ten dzień przebywał. Względem czego wszystkiego ostatniego zalecenia pod rokiem 1780 z rozkazu pasterskiego wydane, a do rubrycelli roku następnego przyłączone ostrzegają, rządcy kościołów tak świeckiego, jako i zakonnego duchowieństwa przestrzegać będą.

O czym wszystkim, jako też względem niewymagania petyt przez xx. wikariuszów, a tymbardziej kwestarzów zakonnych, ile ze one powinnością nie są, pod rokiem 1777 względem niezadawnia przykrości, lub robót wyznaczania przychodzącym do wielkanocnej spowiedzi parafianom, albo tej z racyjej długo. lub jakowej pretensyjnej jednemu od drugiego założonej niezatrzymywania, ślubów małżeńskich pijanym niedawania, albo wprzód przygotowanym, będącym na mszy w święto lub niedzielę pod rokiem 1778. Tudzież względem zwyczaju składania jałmużny w logomunie i trumkach w Dzień Zaduszny uchylonego, kun przy kościołach wiszących skasowanych, jako też ciała umarłych w trumnie mocno zamknięte nie były odkrywane w kościele. doły po cmentarzach ażeby głębokie brano, kości w czasie pochowania, żeby wystawiane nie były, lecz wprzód pochowane, a potem tylko przy samym katafalku nabożeństwo żałobne odprawiane — pod rokiem 1779. Jako też względem strzelania odpustowego, podczas resurekcji, lub święta Bożego Ciała i innych uroczystości z armatek, moździerzy, ręcznej strzelby itp., zaścielania słomą kościoła w święto Bożego Narodzenia, wozenie Pana Jezusa po kościele na osielku po kościołach świeckich i zakonnych, wysadzania zaczął w kwietnią niedzielę, zniesionych pod rokiem jako wyżej 1780, gdy już dawne ustawy i rozrządzenia J.OO. Książąt Pasterzów biskupów krakowskich w tej diecezji powypadały. Tudzież względem zachowania się kapłanów przykladnego w czasie kołęd, po domach parafianów odprawiać się zwykłych, i aby kościeln, służący i uczniowie szkółek farnych z gwiazdami, a żakowie po domach i szynkowniach z ewangelią i wodą święconą nie chodzili. gdy najpóźniejsze z Urzędu Biskupiego Krakowskiego już wyszło zalecenie. My teraz nic innego nie czynimy, jak wykonanie onych pod najmocniejszą animadwersją zalecając.

I aby do wiadomości wszystkich, do których należy, doszło, mieć chcemy. Dan w Warszawie, dnia 20 miesiąca grudnia 1786 roku. Michał arcybiskup, administrator krakowski.

Nr 2

Sumariusz liczby dusz w

Or. Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Spisanie liczby dusz k. II. diej Krakowskiej od wszystkich plebanów i miejsc, w których się wyszczególnia dze są umieszczone.

Województwo	Katolicy				Dysy	
	Męż.	Kob.	Dzreci		Męż.	Kob.
			Od 7 lat	Do 7 lat		
Krakowskie	85186	88207	34675	52413	98	59
Księstwo Siewierskie	6011	5013	2497	3653		
Część Śląska pruskiego						
Sandomierskie	103739	106465	45488	59074	170	126
Cząstka Ziemi Czerskiej w woj. mazowieckim	265	278	245	108		
Lubelskie	63976	64446	32215	36048	147	93
Cząstka woj. brzeskiego litew	47	44	19	57		
Razem	259224	264453	115139	151353	415	278

Duchowieństwo

Kapłani diec.	Zakonnicy	Klerycy diec.	Klerycy zakon. i nowic.	Laicy zakon.	Zakonnice
1102	1041	139	257	324	535

Nr 3

Zebranie krótkie opisów liczby dusz diecezji krakowskiej z przyłączeniem wia celaryj Biskupiej są przysłane w roku 1787.

Or. Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Spisanie liczby dusz k. III

Województwo krakowskie w całej rozciągłości należy do krakowskiej diecezji; składa się z powiatów następujących. krakowskiego, proszowskiego, książkiego, lewowskiego, którego województwa miasto pryncypalne jest Kraków

W obwodach murów tegoż miasta jest parafii nro 6, które nie rachując tu miejsc za miastem położonych, ale samo tylko miasto uważając, liczą w sobie dusz

Na przedmieściach tegoż miasta jest parafii nro 5, na których przedmieściach, nie licząc dalszych miejsc za Krakowem położonych, ale tylko same przedmieścia

diecezji krakowskiej.

Nota. Ten sumarysz wyciągniony jest z przestanych opisów do Kancelaryi Biskupiej, w których wyrażonych w każdej parafii osad, a których opisów egzemplarze w tej księ-

denci		Żydzi				Osoby od 80 lat życia	Suma generalna każdego województwa
Dzieci		Męż.	Kob.	Dzieci			
Od 7 lat	Do 7 lat			Od 7 lat	Do 7 lat	Osoby od 80 lat życia	Suma generalna każdego województwa
26	21	2663	2592	1665	1876	1802	271283
						49	17223
63	36	7708	8030	5342	4714	1800	342755
		10	8	16			930
57	46	7662	7497	4629	4478	1826	223120
		7	7	8	13		202
146	103	18050	18134	11660	11081	5477	855513

Far	561
Miasta	208
Wsie oprócz Śląska	3668
Kolonii	274
Kościółów farnych murowanych oprócz Śląska	327
Z drzewa budowanych	193
Konsekrowanych	438

domości o dekanatach, kościołach i innych miejscach, od których te opisy do Kancelaryi Biskupiej —VII'.

Katolicy				Dysydenci				Żydzi				Osoby mające 80 lat i dalej wieku swego
Męż.	Kob.	Dzieci		Męż.	Kob.	Dzieci		Męż.	Kob.	Dzieci		
		Od 7 roku	Do 7 roku			Od 7 lat	Do 7 lat			Od 7 lat	Do 7 lat	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4459	4264	1291	1518	40	17	8	7					78

4459 4264 1291 1518 40 17 8 7

78

i bliższe attynencyje licząc, jako to: Stradom, Kazimierz, Retoryka, Garbarze, Krupniki, Biskupice, Czarna Wieś, Nowa Wieś, Łobzów, Krowodrza, Kleparz, Wesoła, Grzegorzki, Zwierzyniec, częścią do kościołów w mieście będących, częścią na przedmieściach istniejących prawem farnym należące, znajduje się . . .

Do kościołów teraz wspomnianych w mieście Krakowie i na przedmieściach stojących należą insze prawem farnym wioski, niektóre najdalej o pół mili oddalone, jako to: Bronowice dwojaki, Rząska, Mydlniki, Prądniki wszystkie, Dąbie, Łęg, Beszcz, Strzelnica, Piaski, Rakowice, Celarowskie, Olsza, Półwie, Wola, Olszenica, Chełm, Podkamycze, Przegorzały, Bielany, w których znajduje się . . .

Nota. Nie rachuje się tu regiment żołnierzy w Krakowie i na Kazimierzu stojących, tudzież uczącej się młodzieży w Akademiej.

Województwo wspomniane zamyka w sobie **dekanatów 8**, z których:

I. Dekanat proszowski rozciąga się na 5 mil długości, szerokości mil 2, kościołów parafialnych ma 17, z tych jest murowanych 9, z drzewa budowanych 8, konsekrowane wszystkie. Graniczy na wschód z dek. witowskim, na południe z dek. skalskim, na zachód z dekanatem ksiąskim, na północ z dekanatem sokolnickim. Liczy się w całym dekanacie dusz . . .

[k. III] **II. Dekanat ksiąski** rozciąga się na mil trzy długości, szerokości 2. Kościołów parafialnych 16, z tych murowanych 12, z drzewa budowanych 4, konsekrowanych 14, graniczy na wschód z dek. sokolińskim, na zachód z dek. skalskim, na południe z proszowskim, na północ z jędrzejowskim. Rachuje się w tym całym dekanacie dusz . . .

III. Dekanat jędrzejowski rozciąga się na mil 4 długości, a 3 szerokości. Ma kościołów paraf. 23, z tych jest murowanych 14, z drzewa budowanych 9, konsekrowanych 20. Graniczy od wschodu z dek. kijskim, od zachodu z lelowskim, od północy z małogoskim archidiecezyi gnieźnieńskiej. I znajduje się w tym dekanacie, ile w województwie krakowskim położonym, dusz . . .

Nota. Ponieważ ten dekanat zajmuje część wojew. sandomierskiego, to jest kościoły 3 parafialne z całą ich parafią, jako to w Brzegach, Sobkowie, Mnichowie, tudzież wioski 2: Czaryż i Białków pod parafią dzierzgowską, które zostają już nie w krakowskim, ale w sandomierskim województwie położone. Więc liczba dusz pomenionych parafii 3 i wioski tu się opuściła, która w klasie opisu liczby dusz wojew. sandomierskiego położona będzie.

IV. Dekanat witowski, który rozciąga się na mil 2 długości i tyleż szerokości, ma kościołów parafialnych 12, z tych murowanych 5, z drzewa budowanych 7, konsekrowanych 10. Graniczy od wschodu z opatowskim na wschód, na zachód z proszowskim dekanatami, na południu z kordonem cesarskim, na północ z sokolińskim. W tym dekanacie liczba dusz jest . . .

V. Dekanat wolbromski, który rozciąga się na mil 2 długości i tyleż szerokości, ma kościołów parafialnych 13. Z tych jest murowanych 9, z drzewa budowanych 4, konsekrowanych 10. Graniczy od wschodu ze skalskim, od zachodu z lelowskim, od południa z nowogórskim, od północy z ksiąskim dekanatami. Znajduje się w tym całym dekanacie dusz . . .

[k. IV] **VI. Dekanat lelowski**, który rozciąga się na mil 12 długości, a na cztery szerokości, zamyka w sobie kościołów parafialnych 35. Z tych jest murowanych 24, z drzewa budowanych 11, konsekrowanych 32. Graniczy od wschodu z dekanatem wolbromskim, od zachodu z dek. kurzełowskim archidiecezyi gnieźnieńskiej i z Śląskiem, od południa z Księstwem Siewierskim, na północ z dek. radomskim archidiecezyi gnieźnieńskiej. Znajduje się dusz w tym dekanacie (prócz parafii mstów-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
										NB. W Mieście żydowskiem jest Żydów dusz 3500			
3467	3805	1170	1468	19	9	6	5	46	48	31	42	53	
1641	1712	627	761						17	16	14	3	48
8005	8801	4075	5652	1	3			105	101	64	72	106	
6106	6440	3056	4541					196	169	128	158	235	
6319	6627	1754	2985					307	236	97	155	57	
4877	5028	1721	2738		2			142	135	86	138	56	
4905	4919	1803	3195	5	1	1	1	320	303	120	129	84	

skiej, która w wojew. i diecezji krakowskiej leżąc, nie jest podana), tudzież prócz dwóch wsi pod parafią mrzygłodzką będących: Mijaczów i Będusz, które ponieważ w Księstwie Siewierskim zostają, w liczbie dusz tegoż państwa są umieszczone.

Nota ma charakter geograficzny, dlatego została opuszczona.

VII. **Dekanat skalski**, który rozciąga się na mil 5 długości, a na 3 mile szerokości, zamyka w sobie kościołów parafialnych 29, z tych jest konsekrowanych 26, murowanych 18, z drzewa budowanych 11. Graniczy od wschodu z dek. ksiąskim, na zachód z nowogórskim, na południe z miastem Krakowem i jego okolicami, na północ z dek. woltbromskim. Znajduje się w nim dusz

VIII. **Dekanat nowogórski**, który rozciąga się na mil 10 długości, a szerokości 5 mil, zamyka w sobie kościołów parafialnych 31, z tych jest murowanych 24, z drzewa budowanych 7, konsekrowanych 30. Graniczy na wschód z dek. proszowskim, na zachód z Księstwem Siewierskim, na południe z kordonem cesarskim, na północ z dek. lelowskim, odtrąciwszy wsie w Księstwie Siewierskim zostające: Małobądz, Gzichów, Sarnów, Przeczów pod parafią będzińską położone, jako prawem farnym do jej kościoła należące; znajduje się dusz

Nota. Tu należą wsie: Sielec, Klimontów, Zagórze, które należą do kościoła myśłowickiego na Śląsku, a w tym wojew. i dekanacie zostają, których liczba dusz wynosi

Nota. Prócz wyszczególnionych powyżej dekanatów albo całkowicie, albo po większej daleko części w wojew. krakowskim z swoimi kościołami położonych, należą jeszcze do tejże samej klasy niektóre inne dekanaty diecezji w innym państwie, albo województwie znajdujące się, a pod wojew. krakowskie pochodzące, których kościoły parafialne obejmują prawem farnym pewne wsie w dekanatach w wojew. krakowskim sytuowanych będące. I tak wsie: Tucznobaba, Wysoka, które należą prawem farnym do kościoła chruszczobrodzkiego w Księstwie Siewierskim i są położone między opisem liczby dusz w dekanacie siewierskim znajdujących się, że są w wojew. krakowskim, w dek. nowogórskim, tu się kładą, w których dwóch wsiach ta liczba dusz znajduje się

Także miasteczko Skalbierz z wsiami 15, Sancygniów z całą swoją parafią, 2 wsie pod parafią woliczką, tudzież inne 2 wsie pod parafią górską, Działoszyce z kilkoma wsiami należące do dekanatu sokolińskiego, w wojew. sandomierskim będącego, ponieważ zostają w wojew. krakowskim. Przeto liczba dusz z tychże parafii i wsi wynikająca tu się kładzie

II

Księstwo Siewierskie wraz z **Baronatem Koziegłowskiem**, nad którym biskupi krakowscy przy tytule książęcym sprawują udziałną krajową zwierzchność, rozciąga się na 4 mile długości, a na 3 mile szerokości, ma swój szczególny **dekanat** podług granic swoich rozciągający się, który zamyka w sobie kościołów parafialnych 10, murowane wszystkie, konsekrowanych 9; graniczy na wschód z dek. nowogórskim, na zachód i północ z lelowskim, na południe ze Śląskiem Pruskim czyli z dek. bytomskim w tymże Śląsku będącym. Nie rachując tu 2 wsiów: Tucznobaba i Wysoka zwanych w Polsce i w wojew. krakowskim zostających, a do [k. V] parafii chruszczobrodzkiej w Księstwie należących, tudzież innych 2: Siemianowice i Przełajka, na Śląsku będących a do kościoła czeladzkiego w Księstwie prawem farnym należących, znajduje się w Księstwie Siewierskim z tabel parafii tegoż Księstwa wyrachowanych

Nota. Tu jeszcze należy liczba dusz w 4 wsiach: Małobądz, Gzichów, Sarnów, Przeczów znajdujących się, które wsie, lubo są położone pod dekanatem nowogórskim jako do kościoła będzińskiego w Polsce i dekanacie tymże nowogórskim prawem farnym należące, atoli że one zostają w Księstwie Siewierskim, tu się kładzie, których wsiów liczba jest dusz

Nota. Jest w tym Księstwie wieś Bobrowniki, Połomia, Żychejce i Modrzejów,

które prawem farnym należą do kościołów w Śląsku Pruskim będących. Liczba dusz onych podana wynosi do

Nota. Dwie także wsie: Będusz i Mijaczów w Księstwie będące, a do parafii mrzygłodzkiej w Polsce tu należące, referuntur

III

Część mniejsza Śląska Górnego pod panowaniem króla pruskiego z 2 **dekanatów: pszczyńskiego i bytomskiego** składająca się, które dekanaty wraz z kościołami swoimi należą do diecezji krakowskiej, liczba jednak dusz w tamiecznym państwie i dekanatach zostających, tu się nie podaje, ponieważ w tamtym kraju konskrypcyjnej nie było.

Nota. Wieś Chełm, mająca swój kościół z kilku wsiami, należąca do klucza lipowieckiego, że jest w kontrowersyi, czyli w polskich, lub śląskich granicach jest położona, że należy do dekanatu pszczyńskiego na Śląsku i aktualnie załoga pruska tam się od lat kilkunastu znajduje. Liczba jej i tych kilku wiosek nie jest podana.

IV

Wojew. sandomierskie, składające się z powiatów: sandomierskiego, wiślickiego, radomskiego, opatowskiego, checińskiego, i Ziemi Stężyckiej, w części mniejszej należy także do archidiecezji gnieźnieńskiej, na której części jest archidiaconat kurzelowski z sześciu dekanatami: kurzelowskim, małogoskim, zarnowskim, opocznieskim, skrzyńskim i przytyckim. Daleko zaś większa część tegoż województwa należy do diecezji krakowskiej, dekanatów 14 w sobie zamykająca.

I. **Dekanat pacanowski**, który się rozciąga na mil 3 długości i na tyleż szerokości, ma kościołów parafialnych rachując z filią pod Szczebrzuszem 15, z tych jest murowanych 11, z drzewa budowanych 4, konsekrowanych 14. Graniczy od wschodu z połanieckim, na zachód z kajsckim, na południe z opatowieckim, na północ z bodzęckim dekanatami tejże diecezji. Znajduje się w nim dusz

II. **Dekanat opatowiecki**, który rozciąga się na mil 2 długości i na tyleż szerokości, ma kościołów paraf. 12, z tych jest murowanych 10, z drzewa budowanych 2, konsekrowanych 11. Graniczy na wschód z dek. pacanowskim, na zachód z dek. sokolińskim, na południe z kordonem cesarskim, na północ z dek. kajsckim. Znajduje się w nim dusz

III. **Dekanat sokoliński** ma kościołów paraf. 16, z tych jest murowanych 9, z drzewa budowanych 7, konsekrowanych 10. Ile jest położony w wojew. sandomierskim liczy się w nim dusz

Nota. Nie rachują się tu: 1° Skalbierz miasteczko z 15 wsiami, 2° wsie także pod parafią górską, 3° Sancygniów z całą parafią, 4° Wsie 2 pod parafią wiślicką, 5° Działoszyce z kilku wsiami, które lubo do tego dekanatu należą, że jednak są położone w wojew. krakowskim, w liczbie dusz tegoż województwa są umieszczone.

IV. **Dekanat połaniecki**, który się rozciąga na mil 5, a na 4 szerokości, ma kościołów paraf. 14, z tych jest murowanych 7, z drzewa budowanych 7, konsekrowane wszystkie. Graniczy na wschód z koprzywnickim, na zachód z bodzęckim, na południe z pacanowskim i na północ z opatowskim dekanatami. Znajduje w nim dusz

V. **Dekanat koprzywnicki**, który się rozciąga na mil 5 i na 4 szerokości, ma kościołów paraf. 13, z tych jest murowanych 8, z drzewa budowanych 5, konsekrowane wszystkie. Graniczy od wschodu z zawichostkim, od zachodu z połanieckim dekanatami, na południu z kordonem cesarskim, na północ z dek. opatowskim. Znajduje się w nim dusz

VI. **Dekanat opatowski** [k. VI], który rozciąga się na mil 4 długości i na trzy

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
93	147	94	134									5
112	125	192	182									
8690	9260	3575	4737	30	29	27	1	554	649	386	247	180
4787	5092	2652	3163					303	294	163	186	70
6935	6031	1796	3173	5	8	4	3	162	160	97	130	91
6595	6791	2478	3753	5	9	3		530	537	248	358	149
6739	7568	3138	4806	18	15	13	3	325	322	195	204	135

szerokości, ma kościołów paraf. 12, z tych jest murowanych 9, z drzewa budowanych 3, konsekrowanych 11. Graniczy na wschód z zawichostkim, na zachód z połanieckim, na południe z koprzywnickim, na północ z kunowskim dekanatami. Liczy się w nim dusz

VII. **Dekanat zawichostki**, który rozciąga się na 4 mile długości, a na 2 szerokości, ma kościołów parafialnych 15, z tych jest murowanych 6, z drzewa budowanych 9, konsekrowanych 13. Graniczy na wschód z koprzywnickim, na zachód z soleckim, na południe z opatowskim i na północ z urzędowskim dekanatami. Nie rachując tu wsi Jamiszów zwanej, pod parafią zawichostką położonej, jako już w wojew. lubelskim będącej. Znajduje się w tym dekanacie dusz

VIII. **Dekanat solecki**, który rozciąga się na 5 mil długości, a na 2 szerokości, ma kościołów paraf. 10. Z tych jest murowanych 6, z drzewa budowanych 4, konsekrowanych 8. Graniczy na wschód z kazimierskim, na zachód z bodzęckim, na południe z opatowskim, na północ z zwolińskim dekanatami. Nie rachując tu dusz ze wsi Międmierz zwanej, pod parafią janowiecką, jako już w Lubelskiem zostającej

IX. **Dekanat bodzęcki**, który rozciąga się na mil 8 długości, a na 4 szerokości, ma kościołów paraf. 25. Z tych murowanych 19, z drzewa budowanych 6, konsekrowane wszystkie. Graniczy na wschód z opatowskim, pacanowskim dekanatami, na zachód z archidiecezją gnieźnieńską, na południe z dek. kijskim, na północ z dek. kunowskim. Znajduje się w nim dusz

X. **Dekanat kijski**, który rozciąga się na 8 mil długości, a na 6 szerokości, ma kościołów paraf. 22. Z tych murowanych 17, z drzewa budowanych 5, konsekrowane wszystkie. Graniczy na wschód z pacanowskim, na zachód z jędrzejowskim, na południe z opatowskim, a na północ z bodzęckim dekanatami. Jest w nim dusz

[k. VI'] XI. **Dekanat radomski**, który rozciąga się na mil 5 długości, a na 3 szerokości, ma kościołów paraf. 14. Z tych jest murowanych 7, z drzewa zbudowanych 7, konsekrowanych 11. Graniczy na wschód z dek. zwolińskim, na południe z kunowskim diecezji krakowskiej, na zachód ze skrzyńskim, na północ z przytyckim archidiecezji gnieźnieńskiej dekanatami. Jest w nim dusz

XII. **Dekanat kunowski**, który rozciąga się na mil 6, a na 3 szerokości, ma kościołów parafialnych 17. Z tych jest murowanych 12, z drzewa budowanych 5, konsekrowanych 13. Graniczy na wschód z opatowskim, na zachód z radomskim, na południe z bodzęckim i na północ z zwolińskim dekanatami. Znajduje się w nim dusz

XIII. **Dekanat zwoliński**, który rozciąga się na mil 6 długości, a na tyleż szerokości, ma kościołów paraf. 17. Z tych jest murowanych 10, z drzewa budowanych 7, konsekrowanych 15. Graniczy na wschód z kazimierskim, na południe z radomskim, na północ ze stężyckim dekanatami diecezji krakowskiej i na zachód z archidiecezją gnieźnieńską

XIV. **Dekanat stężycki**, którego długość ma 6, szerokość na 4 mile rozciąga się, zamyka w sobie kościołów paraf. 18. Z tych jest murowanych 7, z drzewa budowanych 11, konsekrowanych tyleż. Graniczy na wschód z parczewskim, na zachód z zwolińskim, na południe z kazimierskim diecezji krakowskiej dekanatami, na północ z diecezją poznańską. Nie rachując tu wsiów 9 pod parafią Wilczyską będących, które leżą w wojew. lubelskim, znajduje się dusz w tym dekanacie

Nota. Do tego jeszcze województwa należy liczba dusz ze wsiów 9 pod parafią Kock, fara cała Łysobyki w Ziemi Stężyckiej będąca, a do kościołów dekanatu parczewskiego w Lubelskiem należąca, która wynika

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5642	5510	1285	2881	15	6	1	3	525	533	216	226	77
4052	4296	2590	2502	5	6	1	2	764	789	266	261	84
4800	4988	2463	2774	1		2		284	308	197	171	98
11419	11916	6063	7938	15	7	5		201	181	95	119	216
10425	11377	3939	5230	24	10	2	3	1109	1297	706	814	188
6079	6086	2252	2580	12	7	1	2	502	434	352	222	41
7937	8077	3389	4290					177	171	89	132	74
7386	7301	3357	4148	23	17	4	19	929	1031	825	239	90
7793	7699	4997	5130	17	12			966	921	1268	1172	230
939	950	239	313					36	38	24	25	29

Item liczba dusz dwóch wsi Zawisłe pod farą Rybitwy i Łęgów pod farą Świeciechów, między wsiami dek. urzędowskiego w wojew. lubelskim umieszczonych, a w sandomierskim zostających

Item liczba dusz całej par. Adamów, Wojcieszków z 5 wsiami, tudzież 2 wsi i jednej kolonii pod farą Radoryż, jako zostających w Ziemi Stężyckiej, a umieszczonych pod enumeracją dusz dek. łukowskiego w Lubelskiem

[k. VII] Item liczba dusz parafii Brzegi, Sobków, Mnichów i 2 wsi pod par. dierzgowską w opisach dek. jędrzejowskiego umieszczonych, jako w wojew. sandomierskim znajdujących się, tu refertur

Item liczba dusz wsi Wojszyn pod farą kazimierską i całe 2 parafie górską albo jaroszyńska i regowska

Item liczba dusz pod całą par. pawłowicką

Częstka Ziemi Czeskiej w wojew. mazowieckim pod par. głowaczowską podchodząca

V

Wojew. lubelskie, z Ziemi tytułem województwa około roku 1471 ozdobione, dzieli się na Ziemię Lubelską i Łukowską z pow. urzędowskim. Zamyka w sobie dekanatów 5.

I. **Dekanat łukowski**, który rozciąga się na mil 8 długości, a na 4 szerokości, zamyka w sobie kościołów paraf. 14. Z tych jest murowanych 4, z drzewa zbudowanych 10, konsekrowanych 6. Graniczy na wschód i północ z diecezją poznańską, na południe z parczewskim, a na zachód z stężyckim dekanatami diecezji krakowskiej. Nie rachując tu dusz pod farą Adamów całą, Wojcieszków z 5 wsiami. Item 2 wsi i 1 kolonii pod farą Radoryż będących, które fary i wsie zostają w wojew. sandomierskim i Ziemi Stężyckiej. Jest w tym dekanacie dusz w wojew. lubelskim położonym

II. **Dekanat parczewski**, który rozciąga się na mil 12 długości, a na 5 szerokości, ma kościołów paraf. 23. Z tych jest murowanych 15, z drzewa budowanych 8, konsekrowanych 18. Graniczy na wschód z diecezją chełmską, na zachód z dek. łukowskim, na południe z urzędowskim, na północ z diecezją łucką. Znajduje się dusz w tym dekanacie, ile w wojew. lubelskim położonym, nie rachując tu części 2 wsi pod parafią Parczew w wojew. brzeskim litewskim, tudzież wsi 9 pod parafią Kock i całej parafii Łysobyki w Ziemi Stężyckiej w wojew. sandomierskim

[k. VII] III. **Dekanat urzędowski**, który rozciąga się na 12 mil długości, a na 10 szerokości, ma kościołów parafialnych 24. Z tych jest murowanych 10, z drzewa budowanych 14, konsekrowanych 17. Graniczy na wschód z diecezją chełmską, na zachód z dekanatem kazimierskim, na północ z dekanatem chodelskim, na południe z kordonem cesarskim. Nie licząc tu 2 wsi: Zawisłe pod farą Rybitwy i Łęgów pod farą Świeciechów, jako już w województwie sandomierskim będących, jest w tym dekanacie ile w województwie lubelskim zostających dusz

IV. **Dekanat kazimierski**, który rozciąga się na mil 5 długości a na 4 szerokości, ma kościołów parafialnych 15. Z tych jest murowanych 10, z drzewa budowanych 5, konsekrowanych 10. Graniczy na wschód i południe z chodelskim i na zachód ze zwolińskim, na północ z parczewskim teje diecezji krakowskiej dekanatami. Nie rachując tu dusz wsi Wojszyn pod farą kazimierską, tudzież całej parafii Góra albo Jaroszyn, drugiej Regów, jako w sandomierskim województwie będących, rachuje się dusz

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
65	56	26	37					4	4	1	3	
756	770	342	415					49	44	66	63	27
869	962	522	448					115	128	19	36	14
1077	1019	260	452					145	165	119	97	5
754	710	125	402					28	24	20	9	2
265	278	245	108					10	8	16		
11629	11374	5339	4866	16	8	12	9	1154	1100	864	725	503
15922	15972	7696	11747	33	17	11	4	1568	1450	689	745	561
13092	13511	8787	8961	1	3			1513	1520	1198	1198	395
8617	8803	4252	3657					1080	1244	559	748	131

V. **Dekanat chodelski**, który rozciąga się na mil 14 długości, a na 6 szerokości. ma w sobie kościołów parafialnych 26. Z tych jest murowanych 14, z drzewa budowanych 12, konsekrowanych 16. Graniczy na wschód z kazimierskim, na zachód z soleckim, na południe z urządowskim, na północ z parczewskim teje diecezji dekanatami. Nie rachując tu dusz wsi Pawłowice z całą parafią, jako w wojew. sandomierskim zostającej, znajduje się dusz w tym dekanacie

Nota. Do tego jeszcze województwa należy liczba dusz wsiów 9 pod par. wilczyką zostających, do dekanatu stężyckiego należąca, jako w tym województwie położonych, a to jest

Item liczba dusz wsi Janiszów, do zawichostkiej parafii należącej, jako już w wojew. lubelskim położonej

Item liczba dusz wsi Mięćmierz pod parafią janowiecką tu refertur, jako w wojew. lubelskim zostająca

VI

Częstka **wojew. brzeskiego litewskiego** pod diecezją krakowską, w częściach wsiów Chmielów i Przewłoki zwanych, należąca

Nr 4

Zestawienie ludności według województw i dekanatów z korekturami Józefa **Druk:** J. Kleczyński: Spis ludności, s. 300—304.

Uwagi. Zestawienie to oparte jest na tablicy nr 3, tylko sumy są wzięte z zesta Obok wykazane są różnice w sumach w podsumowaniu J. Kleczyńskiego rzeczywistymi a sumami podanymi przez rękopis przy poszczególnych pa a rzeczywistym wynikiem podsumowania.

Województwo Krakowskie

Lp.	D e k a n a t y	Katolicy	Dysydenci	Żydzi	Razem
1	2	3	4	5	6
1.	Parafia m. Krakowa	26414	111	201	26726
2.	Dek. Jędrzejów	18325	15	796	19136
3.	Dek. Lelów	47769	54	2598	50421
4.	Dek. Nowa Góra	57976	9	1721	59706
5.	Dek. Proszowice	26043	4	338	26385
6.	Dek. Skała	30077	20	460	30557
7.	Dek. Witów	14407	2	501	14910
8.	Dek. Wolbrom	14979	8	872	15859
9.	Dek. Książ	20371	—	669	21040
10.	Części dekanatów Księstwa Sie-wierskiego i wojew. sando-mierskiego leżące w wojew. krakowskim	6376	3	402	6781
	Razem	262737	226	8558	271521

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14098	14344	5974	6491	97	65	34	33	2328	2164	1307	1057	230
211	230	69	115					14	14	31		
189	192	91	192					2	3		4	6
18	18	7	19					3	2	1	1	
47	44	19	57					7	7	8	13	

Kleczyńskiego

wień dekanatów w Spisie umieszczonych z uwzględnieniem granic województw. w stosunku do sum rękopisu; pierwsza rubryka podaje różnice między sumami rafiach, druga natomiast podaje różnice, jakie zachodzą między sumami tabeli nr 3

Wykaz o ile sumy poszczególnych dekanatów winny wynosić więcej lub mniej (od sum obok podanych), na skutek uwzględnienia błędnych sum przy parafiach.							Wykaz rzeczywistych różnic w sumach poszczególnych dekanatów od sum tychże dekanatów według zestawienia rękopiśmiennego.					
Katolicy		Dysydenci		Żydzi		Katolicy		Dysydenci		Żydzi		
Mniej	Więcej	—	+	—	+	13	14	15	16	17	18	
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
112	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	16	
381	—	—	—	1	—	383	—	15	—	1	—	
—	1012	—	—	—	1	—	1297	5	—	—	271	
—	203	—	—	2	—	—	1056	—	—	—	—	
—	97	—	—	—	3	—	96	—	—	—	4	
—	26	—	—	—	—	—	25	2	—	17	—	
—	13	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	
73	—	—	—	—	—	73	—	—	—	—	—	
—	10	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	
—	47	—	—	—	—	2440	—	—	1	35	—	
566	1408	—	—	3	4	2948	2494	22	1	53	291	
—	842	—	—	—	1	454	—	—	—	—	238	

1	2	3	4	5	6
Suma według zestawienia rękopisu		262283	204	8796	271283
					— 238
					Księstwo
1. Dek. Siewierz		16706	1	10	16717
2. Części dekanatów wojew. krakowskiego i Śląska należące do Księstwa Siewierskiego		1847	—	—	1847
Razem		18553	1	10	18564
Suma według zestawienia rękopiśmiennego		17223	—	—	17223
					— 1341

Z dekanatu siewierskiego opuszczono tutaj liczbę ludności z wsi Siemianowice 478, dysyd. 4, razem 482.

Województwo					
1. Dek. Bodzentyn		37630	27	603	38259
2. Dek. Kije		31123	39	3924	35086
3. Dek. Koprzywnica		22586	49	1046	23681
4. Dek. Kunów		23863	—	564	24427
5. Dek. Opatowiec		15764	—	946	16710
6. Dek. Opatów		15025	25	1480	16530
7. Dek. Pacanów		26464	87	1821	28372
8. Dek. Polaniec		19698	17	1670	21385
9. Dek. Radom		17033	22	1500	18555
10. Dek. Sokolina		15117	22	534	15673
11. Dek. Solec		16729	7	1023	17759
12. Dek. Siężyca		25694	33	4286	30013
13. Dek. Zawichost		13524	14	2081	15619
14. Dek. Zwoleń		22187	64	3008	25259
Części różnych dekanatów:					
15. Dek. Chodeł (wojew. lubel.)		1993	—	81	2074
16. Dek. Jędrzejów (wojew. krak.)		2815	—	298	3113
17. Dek. Kazimierz (wojew. lubel.)		2903	—	527	3430
18. Dek. Łuków (wojew. lubel.)		2310	—	232	2542
19. Dek. Parczew (wojew. lubel.)		2511	—	123	2634
20. Dek. Urzędów (wojew. lubel.)		184	—	12	196
Razem		315153	406	25758	341317
Sumy według zestawienia rękopisu		316566	395	25794	342755
					+1438

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
454	—	22	—	—	238	454	—	22	—	—	238
1296	—	22	—	—	237	—	—	1	—	—	—

Siewierskie

431	—	—	—	—	—	1322	—	1	—	10	—
11	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
442	—	—	—	—	—	1330	—	1	—	10	—
1330	—	1	—	10	—	1330	—	1	—	10	—
888	—	1	—	10	—	—	—	—	—	6	—

i Przelajka w par. Czeladź, ponieważ leżą na Śląsku, a liczba dusz wynosi katol.

sandomierskie

78	—	—	—	—	—	78	—	—	—	6	—
111	—	—	—	1	—	—	36	—	—	—	2
92	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—
358	—	—	—	—	5	96	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	—	—	12	—	—	370	—	—	—	20
22	—	—	—	—	5	22	—	—	—	—	15
—	68	—	—	—	—	—	68	—	—	—	3
—	20	—	—	—	10	—	5	—	—	—	10
—	196	1	—	—	4	—	2909	2	—	—	15
29	—	4	—	—	—	1606	—	4	—	63	—
—	137	—	—	—	7	—	155	4	—	—	41
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
5	—	1	—	—	6	—	95	1	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	90	—	—	—	1	—
—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	10	—
—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
686	431	6	—	25	37	2127	3638	11	—	81	127
255	—	6	—	—	12	—	1511	11	—	—	46
—	1413	11	—	—	36	—	1413	11	—	—	36
—	1688	5	—	—	24	98	—	—	—	10	—

1	2	3	4	5	6
					Województwo
1. Dek. Chodel		40839	229	6962	48030
2. Dek. Kazimierz		26986	15	3494	30495
3. Dek. Łuków		33669	48	3760	37477
4. Dek. Parczew		50937	65	4508	55510
5. Dek. Urzędów		44946	4	5421	50371
6. Części dekanatów wojew. sandom. leżące w wojew. lubel.		1357	—	75	1432
Razem		198734	361	24220	223315
Sumy według zestawienia rękopisu		198511	343	24266	223120
					— 195
					Część wojew. mazowie
1. Par. Głowaczów		896	—	34	930
					Część wojew. brze
1. Część dek. Parczew		167	—	35	202

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
lubelskie											
—	296	—	—	126	—	—	298	—	—	106	—
1429	—	—	—	43	—	1326	—	15	—	—	137
65	—	3	—	—	20	—	42	3	—	—	83
74	—	—	—	—	30	—	961	—	—	76	—
52	—	—	—	—	6	200	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1620	296	3	—	169	56	1526	1301	18	—	182	228
1324	—	3	—	113	—	225	—	18	—	—	46
223	—	18	—	—	46	223	—	18	—	—	46
—	1101	15	—	—	159	—	2	—	—	—	—

ckiego (Ziemia Czerska)

sko-litewskiego